

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 238/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], a [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. 4 C 102/2003-762 z 24. septembra 2009, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24 Co 30/2010-848 z 2. mája 2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 247/2013 z 21. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED]
a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2014 doručená sťažnosť [redacted] [redacted] [redacted], a [redacted] [redacted] [redacted], [redacted] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“, „sťažovateľka v 2. rade“ alebo spolu „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 102/2003-762 z 24. septembra 2009, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 Co 30/2010-848 z 2. mája 2012 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 247/2013 z 21. augusta 2014.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom doručeným okresnému súdu 10. októbra 1997 sa sťažovatelia ako navrhovatelia v 1. a 2. rade (okrem iného) domáhali proti [redacted] [redacted] [redacted] (ďalej len „odporca v 1. rade“), a [redacted] [redacted] (ďalej len „odporkyňa v 2. rade“), „určenia, že nehnuteľnosť rekreačná chata... patrí do podielového spoluvlastníctva navrhovateľov v 1. a 2. rade každému v podiele 1/2 k celku“. Sťažovatelia v návrhu tvrdili, že predmetná nehnuteľnosť nepatrila do konkurznej podstaty úpadcu, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 38 K/111/95 z 1. februára 1996, ale do ich (v tom čase trvajúceho) bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pretože uvedenú nehnuteľnosť nadobudol sťažovateľ v 1. rade ako fyzická osoba

podnikajúca pod obchodným menom „[REDAKOVANÉ]“ v rámci privatizácie podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov na základe zmluvy o predaji časti podniku uzavretej s Federálnym fondom národného majetku 30. apríla 1992. Predmetnú nehnuteľnosť následne nadobudla odporkyňa v 2. rade na základe kúpnej zmluvy uzavretej s odporcom v 1. rade, ktorej vklad do katastra nehnuteľností povolila Správa katastra [REDAKOVANÉ] „pod položkou [REDAKOVANÉ]“.

Okresný súd prvým výrokom napadnutého rozsudku návrh sťažovateľov v merite veci ako nedôvodný zamietol, pretože po vykonaní dokazovania výsluchmi účastníkov konania a relevantnými listinnými dokumentmi, ako aj s prihliadnutím na súvisiace súdne rozhodnutia, ktoré konkrétne citoval, považoval za preukázané, že *„vnesenie majetku do vlastníctva úpadcu sa realizovalo v súlade s § 59 ods. 3, § 109 ods. 3 za primeraného použitia § 476 a nasl. Obchodného zákonníka a tento majetok bol v čase vyhlásenia konkurzu majetkom odporcu... Navrhovatelia teda neuniesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že sporné nehnuteľnosti a hnutel'né veci patria do ich podielového spoluvlastníctva.“*. Druhým výrokom napadnutého rozsudku okresný súd návrh sťažovateľov proti odporcovi v 1. rade zamietol z dôvodu, že *„nie je daná jeho pasívna legitimácia v predmetnom spore, pretože nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností“*. Tretím výrokom napadnutého rozsudku okresný súd zaviazal sťažovateľov zaplatiť doplatok súdneho poplatku. Štvrtým výrokom napadnutého rozsudku okresný súd rozhodol, že žiadnemu z účastníkov nepriznáva náhradu trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu *„okrem výroku o náhrade trov konania“* podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom namietali, že *„napriek ich návrhom a navrhovaným dôkazom, ktoré žiadali vo veci vykonať súd ich návrhy neakceptoval a dôkazy nevykonal, výsledky dokazovania riadne nevyhodnotil, a tým im odňal možnosť konať pred súdom... Z obsahu rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa nerozhodol spravodlivo.“*. Sťažovatelia ďalej namietali, že *„súd... mal nedoplatok vymáhať do 3 rokov od podania návrhu. Po tomto dátume došlo k preklúzii vymáhania súdnych poplatkov.“*

Krajský súd napadnutým rozsudkom prvý výrok rozsudku okresného súdu zmenil tak, že návrh sťažovateľov *„o určenie, že nehnuteľnosť... patrí do podielového spoluvlastníctva navrhovateľov 1 a 2 každému v jednej polovici“*, zamietol a druhý výrok rozsudku okresného súdu zrušil kvôli preformulovaniu prvého výroku ako nadbytočný, resp. duplicitný. Krajský súd zároveň zrušil tretí výrok a štvrtý výrok rozsudku okresného súdu, pričom vec *„v časti o náhrade trov konania vo vzťahu k odporcovi 1“* vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd odporkyňi v 2. rade náhradu trov prvostupňového konania ani odvolacieho konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu *„vo všetkých výrokoch okrem výroku, ktorým odvolací súd zrušil povinnosť žalobcov doplatiť súdny poplatok“*, podal sťažovateľ v 1. rade dovolanie, pričom jeho prípustnosť vyvodzoval *„z ustanovenia § 237 písm. b), f), g), § 238 ods. 1, § 239 ods. 1 písm. a), § 241 ods. 1, 2 písm. a), b) c) O. s. p.“*.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa v 1. rade odmietol ako procesne neprípustné podľa § 238 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pričom prípustnosť dovolania nezistil ani danosťou niektorej z vád konania podľa § 237 OSP.

Z uvedeného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v 2. rade dovolanie proti rozsudku krajského súdu nepodala, iba vo svojom vyjadrení k dovolaniu sťažovateľa v 1. rade uviedla, že sa s ním stotožňuje. V predloženej sťažnosti však túto skutočnosť prehliada, a tvrdí, že *„11. 06. 2014 sme podali proti rozsudku Krajského súdu v Trnave... dovolanie..., ako aj proti predchádzajúcemu rozsudku Okresného súdu v Senici...“*.

Sťažovatelia v rozsiahlej, avšak logicky nekonzistentnej argumentácii opakovane tvrdia, že *„žalovaný v 1. rade nikdy sa nestal zákonným vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti... Pokiaľ žalovaný v 1. rade predával nehnuteľnosti, predával ich ako nevlastník a takéto úkony sú od počiatku absolútne neplatné.“* V odôvodnení svojej sťažnosti vyjadrujú presvedčenie, že porušenie *„čl. 6 ods. 1 Dohovoru a Ústavy SR“* malo

za následok porušenie „čl. 11 ods. 2, čl. 13, čl. 17 a čl. 18 Dohovoru, ako aj porušenie *Dodatkového protokolu... podľa čl. 1 Ochrana majetku*“, preto žiadajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti „*spravodlivo rozhodol. V takom prípade nebude sa musieť zodpovedať za svoje konanie pred medzinárodným orgánom, pretože všeobecné súdy, vrátane NS SR mali možnosť a príležitosť zjednať nápravu v rámci ich vlastného právneho systému, tak neurobili... Ak sa dovolací súd stotožnil s dôvodmi odvolacieho súdu, ktorými svoje rozhodnutie odôvodnil..., ktoré ani pri voľnej úvahe použiť nemohol v rozhodovaní podľa Občianskeho zákonníka..., porušil čl. 11 ods. 2, čl. 17 a čl. 18 Dohovoru, čo malo za následok nespravodlivé rozhodnutie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... Pokiaľ by súdy... dôkazy (založené v spise) preskúmali a vyhodnotili, nemohli dospieť k záverom, že žalobný návrh žalobcov (sťažovateľov) zamietli (OS Senica a KS Trnava) a NS SR dovolanie odmietol... Pokiaľ by súdy konali bez zbytočných priťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, spor by bol dávno skončený a nemohol by sa stať sporom komplikovaným... Tým, že odvolací súd konal bez nariadenia pojednávania, znemožnil žalobcom realizáciu tých procesných práv, ktoré im zákon na ochranu a obranu ich základných ľudských práv v sporovom konaní priznáva... Tvrdenie odvolacieho súdu, že vzal do úvahy skutočnosti známe mu z jeho úradnej činnosti a založil na nich svoje rozhodnutie vo veci... je nespravodlivé z dôvodu porušenia čl. 6 Dohovoru... Ak dovolací súd sa stotožnil s odôvodnením odvolacieho súdu..., potom aj rozhodnutie dovolacieho senátu je nesprávne a... aj zmätočné.“.*

Na základe uvedeného sťažovateľa v petite žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že okresný súd, krajský súd a najvyšší súd „*porušili základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces garantovaný Ústavou Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 48 ods. 2, porušili Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v zmysle čl. 6 ods. 1, čl. 11 ods. 2, čl. 13, čl. 17 a čl. 18 garantovaných Dohovorom, čo malo za následok porušenie čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*“, aby rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 102/2003-762 z 24. septembra 2009, rozsudok krajského súdu č. k. 24 Co 30/2010-848 z 2. mája 2012 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 247/2013 z 21. augusta 2014 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, a aby sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie

v sume 10 000 € pre každého z nich, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 461,77 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 20 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že napriek tomu, že sťažovatelia sú v konaní pred ním zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý koncipoval aj predmetnú sťažnosť, pričom v minulosti boli už viackrát upozornení na to, že predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia toho-ktorého základného práva alebo slobody v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde (napr. IV. ÚS 30/02, IV. ÚS 154/04, III. ÚS 115/07, I. ÚS 220/07, II. ÚS 289/09, I. ÚS 184/2010, III. ÚS 78/2010, III. ÚS 134/2012, II. ÚS 561/2014 a iné), petit v spojení s odôvodnením sťažnosti nevymedzili jasne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby bolo možné jednoznačne určiť východisko pre rozhodnutie ústavného súdu o ich veci. Je evidentné, že sťažovatelia túto sťažnosť berú len ako posledný prostriedok, ktorý musia vyčerpať pred tým, ako sa obrátia na Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), aby voči ústavnému súdu vyvodil zodpovednosť, ak vydá „nespravodlivé“ rozhodnutie, t. j. také rozhodnutie, ktoré nebude v súlade s predstavami a právnymi názormi sťažovateľov.

Ústavný súd preto sťažovateľom opätovne pripomína, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde [§ 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a)] vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd ustálil, že predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy,

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 102/2003-762 z 24. septembra 2009, postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 24 Co 30/2010-848 z 2. mája 2012 a postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 247/2013 z 21. augusta 2014 v konaní o určovacej žalobe sťažovateľov.

Tvrdenie sťažovateľov o porušení ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa „*čl. 11 ods. 2, čl. 13, čl. 17 a čl. 18*“ dohovoru okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom bez existencie právne relevantného petitu a odôvodnenia námietky porušenia toho-ktorého práva vo vzťahu ku konkrétnemu orgánu verejnej moci považoval ústavný súd so zreteľom na už uvedené iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať predloženými sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovatelia nemôžu domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovatelia môžu domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

Ústavný súd v tejto súvislosti predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohli sťažovatelia podať riadny opravný prostriedok – odvolanie, ktorý aj využili a odvolací súd o ňom rozhodol. Keďže napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti uvedenému rozsudku krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku ESĽP z 12.11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská verzus Česká republika* (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa v 1. rade ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v jeho prípade za zachovanú.

Sťažovateľka v 2. rade dovolanie proti rozsudku krajského súdu nepodala, iba vo svojom vyjadrení k dovolaniu sťažovateľa v 1. rade uviedla, že sa s ním stotožňuje. Ústavný súd preto považuje jej tvrdenie, že „11. 06. 2014 sme podali proti rozsudku Krajského súdu v Trnave... dovolanie..., ako aj proti predchádzajúcemu rozsudku Okresného súdu v Senici...“, za nepravdivé, pričom v súvislosti s takýmto správaním

poukazuje na judikatúru ESLP, ktorý vyslovil, že „v zásade smie byť sťažnosť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch, a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk (Řehák v. Česká republika, No. 67208/01, rozhodnutie z 18. 5. 2004)“.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade, ale aj sťažovateľka v 2. rade považujú napadnutý rozsudok krajského súdu aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za rozhodnutia, ktoré sú nespravodlivé, nesprávne a zmätočné, s ktorých právnymi závermi sa nestotožňujú. Obom súdom pritom vytykajú, že nepreskúmaním všetkých predložených dôkazov nachádzajúcich sa v spise okresného súdu dospeli k rozhodnutiam, ktoré nie sú presvedčivo odôvodnené. Okrem toho podľa ich názoru krajský súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a najvyšší súd „*všetky pochybenia súdov 1. a 2. stupňa*“ neodstránil.

Vzhľadom na to, že sťažovateľom je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho oprávnenia preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov vo vzťahu k obsahu označených práv, v danom prípade ju nebolo potrebné duplicitne citovať. Na doplnenie však ústavný súd uvádza, že všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

Krajský súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uviedol, že „*odvolanie navrhovateľov proti rozhodnutiu vo veci samej a v časti o zastavení konania nie je v podstate dôvodným, v dôsledku čoho je dôvodné v týchto častiach rozsudok súdu prvého*

stupňa potvrdiť a len z dôvodu správnej formulácie výrokov 1 a 2 ich spojením do jedného výroku, treba v týchto častiach rozsudok formálne zmeniť. Odvolanie v časti o povinnosti zaplatiť súdny poplatok je dôvodné... Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právnych záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom.“.

Krajský súd navyše k veci dodal, že k rovnakým záverom, s ktorými sa plne stotožňuje, dospel aj Krajský súdom v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 81 Cb/80/97, v ktorom bolo jednoznačne preukázané, že „celý majetok ktorý navrhovateľ získal Zmluvou o predaji časti podniku z 30. 4. 1992 platne a účinne vzniesol ako nepeňažný vklad do spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]... Štátne notárstvo [REDAKOVANÉ] zmenu spoločenskej zmluvy zaregistrovalo dňom 28. 12. 1992 pod č. k. [REDAKOVANÉ], ktorým dňom zmena spoločenskej zmluvy nadobudla právoplatnosť a stala sa právne účinnou. Stala sa tak vkladuschopnou listinou, nakoľko registráciou zmeny spoločenskej zmluvy štátnym notárstvom bola splnená požiadavka v zmysle § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka v platnom znení z roku 1992, podľa ktorého k platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. V danej veci tak vlastníctvo k celému vnesenému majetku hnutel'nému i nehnuteľnému prešlo na úpadcu v zmysle vtedy platného § 133 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dňom registrácie spoločenskej zmluvy spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]... Pre existenciu právoplatného rozhodnutia súdu o vylučovacej žalobe, ktoré je pre správcu konkurznej podstavy záväzná, však žalobcovia už nemôžu mať naliehavý právny záujem na určení, že veci patria do ich podielového spoluvlastníctva, nakoľko ani v prípade vyhovenia ich žalobe by sa na ich právnom postavení nič nezmenilo... Zamietnutie žaloby, ktorou sa navrhovateľ domáhal vylúčenia vecí z konkurznej podstaty znamená, že správca konkurznej podstaty úpadcu pri spisovaní majetku úpadcu pojal (zahrnul) do konkurznej podstaty majetok úpadcu, tzn. majetok, ktorý v čase vyhlásenia konkurzu patrilo úpadcovi, teda správne i majetok, ktorého vylúčenia z konkurznej podstaty sa navrhovateľ domáhal... Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal vylúčenia označených vecí z konkurznej podstaty a súd jeho návrh právoplatne zamietol, logicky platí, že sporné nehnuteľnosti boli do súpisu úpadcu

zapísané oprávnenie, a teda ich vlastníkom bol úpadca, že do konkurznej podstaty úpadcu patria a že navrhovateľ nie je(nebol) ich vlastníkom.“.

Čo sa týka zmeny prvého výroku a druhého výroku rozsudku okresného súdu, krajský súd uviedol, že *„zamietnutie návrhu proti odporcovi 2 je obsiahnuté vo výroku 1, ktorým súd návrh na určenie vlastníctva navrhovateľov 1 a 2 zamietol a stačilo iba v odôvodnení zdôrazniť u odporcu 1 i nedostatok pasívnej vecnej legitímácie pre vedenie sporu proti nemu. Z uvedených dôvodov potom odvolací súd tento výrok napadnutého rozsudku ako nadbytočný a duplicitný zrušil... a prvý výrok napadnutého rozsudku bolo potom treba zmeniť, resp. preformulovať..., tzn. prvý a druhý výrok napadnutého rozsudku zlúčiť do jedného.“.*

Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľov nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za nepreskúmateľný, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Preskúmaním tohto rozsudku ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľmi vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o zamietnutí určovacej žaloby sťažovateľov presvedčivo a náležite odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovatelia pred ním domáhali.

Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (obdobne I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09, III. ÚS 127/2012).

Ani námietka sťažovateľov týkajúca sa toho, že „*odvolací súd konal bez nariadenia pojednávania*“, nie je spôsobilá spochybniť napadnutý postup krajského súdu, keďže ustanovenie § 214 ods. 2 OSP odvolaciemu súdu výslovne umožňuje konať takýmto spôsobom. Z uvedeného dôvodu nemožno ani napadnutý rozsudok krajského súdu považovať za taký, ktorý by popieral podstatu, zmysel a účel ním aplikovaných procesnoprávných ustanovení, v dôsledku čoho by mohlo dôjsť aj k porušeniu označených práv sťažovateľov.

„Verejnosť konania patrí k ústavným procesným zárukám práva na súdnu a inú právnu ochranu. S verejným prerokovaním vecí súvisí princíp ústnosti a bezprostrednosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Princíp verejnosti však nie je absolútny, to znamená, že umožňuje tiež výnimky. Výnimky z princípu verejnosti sa ale vzťahujú na súdne pojednávanie (prerokovávanie), nie na vyhlásenie rozsudku. Povinnosť vyhlásenia rozsudku je bezvýnimočná. Vyplýva to z doslovného znenia čl. 142 ústavy, ako aj zo zákonov, ktoré v súlade s ústavou upravujú podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane, o pôsobnosti súdov a konaní pred súdmi“ (m. m. II. ÚS 58/97).

Aj EŠLP vo veci Hakanson z roku 1986 (A-99) judikoval, že verejnosť konania je základným princípom zakotveným v čl. 6 ods. 1 dohovoru; tento princíp musí byť plne rešpektovaný aspoň pri jednom inštančnom konaní o merite veci, pokiaľ nie sú dôvody uvedené v čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňujúce vylúčenie verejnosti.

Keďže ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým a rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd zároveň dospel k záveru, že z napadnutého rozsudku krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do práva sťažovateľov na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto

z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť aj v tejto časti.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Bez toho, aby ústavný súd podrobne citoval z rozsiahleho odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, konštatuje, že jeho preskúmaním zistil, že najvyšší súd sa v konaní o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku dôsledne a vyčerpávajúcim spôsobom zaoberal všetkými námietkami sťažovateľa v 1. rade, ktoré uplatnil ako dovolacie dôvody. Dotkol sa pritom v podstate všetkých relevantných okolností prerokúvaného prípadu, avšak nezistil nič, čo by odôvodňovalo potrebu jeho zásahu v uvedenej veci. Najvyšší súd uviedol, ktorými zákonnými ustanoveniami príslušného procesnoprávneho predpisu sa pri posudzovaní veci riadil a ako ich aplikoval. Jasne a zrozumiteľne ozrejmil, prečo považoval dovolanie sťažovateľa v 1. rade za také, ktorého prípustnosť nemožno vyvodiť z § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP. Najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu preskúmal aj z hľadiska prípadných väd konania predpokladaných ustanovením § 237 OSP, avšak s negatívnym výsledkom. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v rozhodnutí najvyššieho súdu nezistil svojvôľu, arbitrárnosť ani jeho neodôvodnenosť.

Vychádzajúc z uvedených skutočností považuje ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z ústavného hľadiska za udržateľné, a keďže medzi ním a námietkou porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu nezistil žiadnu príčinnú súvislosť, sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) vyplýva, že právu na prejednanie vecí v primeranej lehote zaručenému čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne ako základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje ochrana len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ústavný súd zásadne odmietne sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak v čase, v ktorom bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného práva nedochádzalo. Účelom práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je totiž odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

Keďže citovaná judikatúra je sťažovateľom známa, pričom konanie o určovacej žalobe sťažovateľov, čo sa týka merita vecí, bolo právoplatne ukončené ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť v tejto časti podľa poslednej vety § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Z dôvodu, že sťažovatelia v sťažnosti námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom všeobecných súdov pri rozhodovaní o náhrade trov konania nevzniesli, táto nebola predmetom ústavného prieskumu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2016